

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ЩОДО ЗАБЕСПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ
« АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ»
(для аспірантів)**

Київ 2018

Підготовлено доктором наук в галузі психології, кандидатом психологічних наук, професором Туриніною О.Л.

Затверджено на засіданні кафедри психології

(протокол № 1 від 27.08.2018)

Затверджено науково-методичною комісією кафедри психології (протокол №1 від 7.09.2018)

Схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту міжнародних відносин і соціальних наук.

Туриніна О.Л. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни « **Актуальні питання педагогіки та психології вищої школи**» (для бакалаврів, магістрів) – К.: МАУП, 2018. - с.

ПрАТ «ВНЗ «МАУП»
2018

Зміст навчальної дисципліни «Актуальні питання педагогіки та психології вищої школи» мають на меті ознайомлення студентів з сучасною системою вищої освіти, опанування різними формами та методами організації навчального та виховного процесів у вищих закладах освіти IV рівня акредитації, виховання особистісних якостей майбутнього спеціаліста, відповідального ставлення до виконання ролі професіонала, викладача, прагнення постійно займатися самовихованням та забезпечують цілісний комплексний підхід у засвоєнні студентами програмних знань із цього предмету.

Навчальна дисципліна передбачає ознайомлення студентів з раціональним поєднанням теоретичних знань з умінням застосовувати їх на практиці, що означає потребу вести пошук ефективних форм і методів навчання, удосконалення навчальних планів, програм, розробку навчально-методичних посібників.

Мета курсу – розкрити закономірності розвитку освіти, процесу навчання та розвитку творчого потенціалу студентської молоді, її наукової та професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; закономірності функціонування психіки студента як суб'єкта навчально-професійної діяльності та специфіку науково-педагогічної діяльності викладача, визначити особливості науково - педагогічної діяльності викладача вищої школи.

Завдання курсу:

→ аналіз закономірностей функціонування системи вищої освіти і її складових (освітній процес, управління, викладач, студент тощо);

→ ознайомлення з інноваційними технологіями, формами організації, методами, засобами навчання, розвитку творчого потенціалу студентів, управління в системі вищої освіти;

→ прогнозування перспектив розвитку вищої освіти в Україні в контексті інтеграції у європейський освітній простір;

→ вивчення, аналіз та узагальнення практики, досвіду педагогічної діяльності у вищих навчальних закладах;

→ набуття аспірантами досвіду творчого використання педагогічних знань для вирішення конкретних завдань майбутньої навчально-професійної та науковопедагогічної діяльності.

→ інтеграція та систематизація набутих у процесі професійного навчання знань про психологічні передумови підвищення якості вищої освіти;

→ опанування знань про психологічні особливості студентського періоду життя людини й усвідомлення закономірностей професійного становлення і особистісного зростання майбутніх фахівців;

→ формування професійного мислення аспірантів, набуття ними досвіду творчого використання психологічних знань для вирішення конкретних завдань навчальнопрофесійної та майбутньої науково-педагогічної діяльності;

→ сприяння професійному самовизначенню та набуттю професійнопедагогічної ідентичності через усвідомлення психологічних особливостей науковопедагогічної діяльності та передумов її опанування.

Внаслідок опанування змісту нормативної навчальної дисципліни «Актуальні питання педагогіки та психології вищої школи» у аспірантів формуються такі **навчальні компетентності**:

- спроможність ефективно планувати та організовувати власну викладацьку діяльність;
- володіти формами, методами та засобами викладання у вищій школі;
- використовувати інноваційні технології навчання, інтерактивні методи навчання;
- здатність до постійного самовдосконалення задля підвищення власного рівня професійної компетентності;
- спроможність організовувати сприятливе комунікативне середовище для взаємодії у системі «викладач-студент»;
- здатність до рефлексії, уміння діагностувати результати навчальних досягнень студентів.

Змістові модулі:

- I. Загальні питання педагогіки та психології вищої школи;
- II. Психологія діяльності студентів;
- III. Педагогічні та психологічні основи діяльності викладача вищої школи;
- IV. Діяльність психологічної служби в системі вищої освіти

Міжпредметні зв'язки: соціальна психологія, методика викладання психології, вікова та педагогічна психологія.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни

« АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ»

№ п/п	Назва розділу і теми
	ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ ЯК ГАЛУЗЬ НАУКОВИХ ЗНАНЬ І НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ
1	Предмет і завдання педагогіки та психології вищої школи
2	Психолого-педагогічна характеристика змісту і методів навчання
3	Педагогічні та психологічні особливості виховного процесу у вищій школі
4	Педагогічні та психологічні умови успішного керівництва навчально-виховним процесом у вищих навчальних закладах
	ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. ПСИХОЛОГІЯ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ
5	Психолого-педагогічний аналіз діяльності студента
6	Психолого-педагогічні особливості студентської групи
7	Психолого-педагогічні особливості професійного самовизначення студентів у вищих навчальних закладах
	ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ III. ПЕДАГОГІЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ
8	Характеристика праці викладача вищого навчального закладу
9	Вимоги до особистості викладача вищої школи
10	Культура педагогічного спілкування у вищій школі
	ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ IV. ДІЯЛЬНІСТЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ
11	Специфіка діяльності психологічної служби у вищій школі
12	Основні напрями діяльності психологічної служби у вищому навчальному закладі

Всього годин: 120

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ
" АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ "

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ І. ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ ЯК ГАЛУЗЬ НАУКОВИХ ЗНАТЬ І НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ І ЗАВДАННЯ ПСИХОЛОГІЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Сучасні концепції вищої освіти. Зв'язок психології вищої школи з іншими галузями психології. Психолого-педагогічний аспект державних стандартів вищої освіти. Призначення та основні принципи ліцензування, атестації та акредитації вищих навчальних закладів. Державна та недержавна вища освіта. Структура стандарту вищої освіти різних студентів (рівнів).

Література [1; 2; 8; 12; 13; 19; 22; 25; 29]

ТЕМА 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ І МЕТОДІВ НАВЧАННЯ

Специфіка навчання у вищій школі. Фахова орієнтація навчання у вищій школі та його психологічні особливості. Принципи формування змісту освіти. Психолого-педагогічний аналіз освітньо-професійних програм і кваліфікаційних характеристик бакалавра, спеціаліста та магістра. Психолого-педагогічна сутність розвиваючого навчання у вищій школі. Проблемне навчання та психологічне обґрунтування його ефективного застосування у вищих навчальних закладах. Пошуково-дослідницький характер навчальної діяльності студентів. Методи навчання у вищій школі. Психологічні особливості ефективного використання методів навчання. Сучасна вузівська лекція як метод навчання та її психологічний аналіз. Психологічні особливості проведення семінарських та практичних занять у вищому навчальному закладі. Психологічні особливості використання технічних засобів навчання. Використання засобів обчислювальної техніки у навчальному процесі.

Література [2; 3; 7–9; 10; 12–14; 16; 25; 27; 35]

ТЕМА 3. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Виховання як формування цілісної особистості студента. Психологічні закономірності і механізми формування особистості студента. Проблеми потреб і мотивів особистості студента та їх формування у виховному процесі. Педагогічні та психологічні проблеми виховання особистості студента на

основі національно-культурних і загальнолюдських цінностей. Вплив спілкування і різних видів діяльності студентів на формування їх моральної самосвідомості.

Література [2; 3; 5; 8; 15; 17; 29–31; 33]

ТЕМА 4. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИМ ПРОЦЕСОМ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Принципи управління освітнім процесом у вищій школі. Психолого-педагогічний аналіз шляхів і перспектив удосконалення методів управління вищим навчальним закладом.

Управління якістю вищої освіти на основі нових інформаційних технологій. Психолого-педагогічне обґрунтування вибору параметрів для діагностики якості навченості студентів. Основні шляхи запобігання формалізму в оцінюванні навчальних досягнень студентів та ефективності діяльності викладача.

Література [4; 6; 8; 12; 13; 15; 22; 23; 26; 33; 35]

Змістовний модуль II. Психологія діяльності студентів

ТЕМА 5. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА

Психолого-педагогічні умови формування позитивних мотивів до учіння. Психологічні особливості суспільної діяльності на формування особистості студента. Мотивація суспільної діяльності студентів. Психолого-педагогічні аспекти наукової діяльності студентів. Вплив наукової діяльності на формування особистості студента як професіонала. Мотиви участі студентів у науковій діяльності. Форми участі студентів у науково-дослідній роботі. Психологічні особливості культурно-естетичної та спортивної діяльності студентів. Поняття та сутність самостійної роботи студентів, її психологічне значення. Психолого-педагогічний аналіз самостійної роботи в аудиторії. Навчальна та виробнича практика як види самостійної роботи студентів.

Література [2–4; 8; 12; 13; 15; 18; 22; 25; 29; 33; 35]

ТЕМА 6. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ ГРУПИ

Методи вивчення міжособистісних стосунків студентів. Соціально-психологічний клімат в студентській групі. Методи дослідження особливостей формування соціально-психологічного клімату в студентській групі. Фактори, що впливають на формування соціально-психологічного клімату в студентській групі та їх урахування в роботі викладача вищої школи.

Література [4; 6; 9; 13; 17; 20; 22; 25; 27; 32]

ТЕМА 7. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ СТУДЕНТІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Психологічні аспекти профвідбору у вищі навчальні заклади. Проблема адаптації абітурієнтів до навчально-виховного процесу у вищій школі. Психологічні особливості формування професійної спрямованості студентів у вищій школі. Особливості формування професійної самосвідомості студентів. Психологічні умови формування професійних здібностей студентів. Самоактуалізація особистості студента у вищих навчальних закладах. Соціально-психологічні особливості готовності випускників вищої школи до практичної професійної діяльності.

Література [2; 3; 8; 10; 13; 21; 25; 26; 29; 34]

Змістовний модуль III. Психолого-педагогічні основи діяльності викладача вищої школи

ТЕМА 8. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАЦІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Психолого-педагогічний аналіз педагогічної майстерності викладача вищої школи та шляхи її формування. Система знань, навичок, вмінь, якостей особистості викладача як важливий аспект педагогічної майстерності. Педагогічна техніка як складова педагогічної майстерності. Психологічні особливості формування педагогічного такту. Психологічні особливості підготовки та проведення навчальних занять (лекцій, семінарів, практичних занять, іспитів тощо). Психологічні особливості діяльності колективу кафедри. Дослідження соціального статусу викладача в колективі. Дослідження соціально-психологічного клімату у викладацькому колективі.

Література [2; 4; 5; 8–10; 12–14; 22; 28; 29; 31; 33]

ТЕМА 9. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ВИМОГИ ДО ОСОБИСТОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Професіограма викладача вищої школи: сутність, компоненти. Педагогічна спрямованість як найважливіша вимога до особистості викладача вищої школи. Вимоги до професійно важливих якостей викладача вищої школи. Психолого-педагогічні вимоги до сформованості емоційно-вольової сфери викладача. Психолого-педагогічні вимоги до характерологічних властивостей викладача вищої школи. Психолого-педагогічний аналіз педагогічних здібностей викладача та можливості розвитку. Вимоги до рівня педагогічних вмінь, навичок та знань викладача. Діагностування та

оцінювання основних рейтингових показників особистості та ефективності праці викладача.

Література [2; 4; 5; 8–10; 12–14; 22; 28; 29; 31; 33]

ТЕМА 10. КУЛЬТУРА ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Особливості змісту та засобів спілкування у вищій школі. Психолого-педагогічний аналіз видів спілкування у вищих навчальних закладах. Рівні спілкування викладачів та студентів. Комунікативна культура викладача вищої школи. Емоційно-творчий аспект педагогічного спілкування у вищих навчальних закладах. Проблеми емпатії у професійній діяльності викладача. Психологічні особливості розуміння викладачем особистості студента. Роль викладача у створенні сприятливого клімату в студентській групі.

Література [2; 3; 12; 14; 15; 17; 20; 21; 23; 25]

Змістовний модуль IV. Діяльність психологічної служби в системі вищої освіти

ТЕМА 11. СПЕЦИФІКА ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Мета та завдання психологічної служби вищого навчального закладу. Психологічні особливості організації та структури психологічної служби. Основні передумови та джерела виникнення психологічної служби в системі вищої освіти. Основні функції психологічної служби у вищих навчальних закладах. Умови ефективного функціонування психологічної служби у вищих навчальних закладах.

Література [4; 8; 20; 24; 26; 29]

ТЕМА 12. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Основні напрями консультативної роботи психологічної служби у вищій школі: здійснення психологічної допомоги студентам у вирішенні проблем самовизначення, соціально-психологічної адаптації, збереження психологічного здоров'я, формування "Я-концепції", оптимізації соціометричного статусу та ін.; консультування викладачів з вирішення їх професійних проблем, розвитку педагогічних здібностей; консультування керівників з вирішення конфліктних проблем у колективах, оптимізації соціально-психологічного клімату, удосконалення стилю керівництва, розробки та прийняття управлінських рішень, удосконалення управлінського та педагогічного спілкування тощо; підвищення психологічної компетентності усіх учасників навчально-виховного процесу вищого навчального закладу. Психологічне

консультування з проблем оцінювання ефективності роботи вищого навчального закладу.
Література [4; 5; 20; 22; 24; 26; 29]

IV. Плани лекцій

Змістовний модуль I. Загальні питання педагогіки та психології вищої школи

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ І ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

1. Предмет і об'єкт педагогіки та психології вищої школи.
2. Завдання педагогіки та психології вищої школи.
3. Сучасні концепції вищої освіти.

Література [1; 2; 8; 12; 13; 19; 22; 25; 29]

ТЕМА 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ І МЕТОДІВ НАВЧАННЯ

1. Специфіка навчання у вищій школі.
2. Фахова орієнтація навчання у вищій школі та його психологічні особливості.
3. Принципи формування змісту освіти.
4. Психолого-педагогічний аналіз освітньо-професійних програм і кваліфікаційних характеристик бакалавра, спеціаліста та магістра.

Література [2; 3; 7–9; 10; 12–14; 16; 25; 27; 35]

ТЕМА 3. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

1. Виховання як формування цілісної особистості студента.
2. Психологічні закономірності і механізми формування особистості студента.
3. Проблеми потреб і мотивів особистості студента та їх формування у виховному процесі.

Література [2; 3; 5; 8; 15; 17; 29–31; 33]

ТЕМА 4. ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИМ ПРОЦЕСОМ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

1. Особистісно-діяльнісний підхід як методологічна основа управління вищою школою.
2. Основні цілі педагогічного менеджменту у вищому навчальному закладі.

Принципи управління освітнім процесом у вищій школі.

Література [4; 6; 8; 12; 13; 15; 22; 23; 26; 33; 35]

ТЕМА 5. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА

1. Психологічні особливості основних видів діяльності студентів.
2. Учіння як провідна діяльність студентів.
3. Особливості мотивів навчальної діяльності студентів.
4. Навчальна активність студентів.
5. Зв'язок навчальної активності студентів з їх самооцінкою.

Література [2–4; 8; 12; 13; 15; 18; 22; 25; 29; 33; 35]

ТЕМА 6. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ ГРУПИ

1. Структура студентської групи та її психологічні особливості.
2. Психологічні аспекти взаємин та спілкування в студентській групі.
3. Методи вивчення міжособистісних стосунків студентів.

Література [4; 6; 9; 13; 17; 20; 22; 25; 27; 32]

ТЕМА 7. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАЦІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

1. Завдання та зміст діяльності викладача вищої школи.
2. Структура діяльності викладача.
3. Психологічні особливості наукової організації праці викладача.
4. Розвиток творчих засад у діяльності викладача вищої школи. .

Література [2; 4; 5; 8–10; 12–14; 22; 28; 29; 31; 33]

ТЕМА 8. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ВИМОГИ ДО ОСОБИСТОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

1. Професіограма викладача вищої школи: сутність, компоненти.
2. Педагогічна спрямованість як найважливіша вимога до особистості викладача вищої школи.
3. Вимоги до професійно важливих якостей викладача вищої школи.
4. Психолого-педагогічні вимоги до сформованості емоційно-вольової сфери викладача.

Література [2; 4; 5; 8–10; 12–14; 22; 28; 29; 31; 33]

ТЕМА 9. КУЛЬТУРА ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

1. Особливості змісту та засобів спілкування у вищій школі.
2. Психолого-педагогічний аналіз видів спілкування у вищих навчальних закладах.
3. Рівні спілкування викладачів та студентів.
4. Комунікативна культура викладача вищої школи.

Література [2; 3; 12; 14; 15; 17; 20; 21; 23; 25]

ТЕМА 10. СПЕЦИФІКА ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

1. Мета та завдання психологічної служби вищого навчального закладу.
2. Психологічні особливості організації та структури психологічної служби.
3. Основні передумови та джерела виникнення психологічної служби в системі вищої освіти.

Література [4; 8; 20; 24; 26; 29]

ТЕМА 11. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ

У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

1. Основні напрями консультативної роботи психологічної служби у вищій школі.
2. Здійснення психологічної допомоги студентам у вирішенні проблем самовизначення, соціально-психологічної адаптації.
3. Збереження психологічного здоров'я, формування “Я-концепції”, оптимізації соціометричного статусу та ін..

Література [4; 5; 20; 22; 24; 26; 29]

V. Плани семінарських (практичних) занять

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 1. ПРЕДМЕТ І ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

1. Зв'язок педагогіки та психології вищої школи з іншими галузями психології.
2. Психолого-педагогічний аспект державних стандартів вищої освіти.
3. Призначення та основні принципи ліцензування, атестації та акредитації вищих навчальних закладів. *Література* [1; 2; 8; 12; 13; 19; 22; 25; 29]

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 2. ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ І МЕТОДІВ НАВЧАННЯ

1. Психологічна сутність розвиваючого навчання у вищій школі.
2. Проблемне навчання та психологічне обґрунтування його ефективного застосування у вищих навчальних закладах.
3. Пошуково-дослідницький характер навчальної діяльності студентів.
4. Методи навчання у вищій школі.

Література [2; 3; 7–9; 10; 12–14; 16; 25; 27; 35]

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 3. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

1. Психологічні проблеми виховання особистості студента на основі національно-культурних і загальнолюдських цінностей.
2. Вплив спілкування і різних видів діяльності студентів на формування їх моральної самосвідомості.

Література [2; 3; 5; 8; 15; 17; 29–31; 33]

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 4. ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИМ ПРОЦЕСОМ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

1. Психолого-педагогічний аналіз шляхів і перспектив удосконалення методів управління вищим навчальним закладом.
2. Управління якістю вищої освіти на основі нових інформаційних технологій.
3. Психологічне обґрунтування вибору параметрів для діагностики якості навченості студентів.

Література [4; 6; 8; 12; 13; 15; 22; 23; 26; 33; 35]

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 5. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА

1. Мотивація суспільної діяльності студентів.
2. Психологічні аспекти наукової діяльності студентів.
3. Вплив наукової діяльності на формування особистості студента як професіонала.
4. Мотиви участі студентів у науковій діяльності.

Література [2–4; 8; 12; 13; 15; 18; 22; 25; 29; 33; 35]

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 6. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ ГРУПИ

1. Методи дослідження особливостей формування соціально-психологічного клімату в студентській групі.
2. Фактори, що впливають на формування соціально-психологічного клімату в студентській групі та їх урахування в роботі викладача вищої школи.

Література [4; 6; 9; 13; 17; 20; 22; 25; 27; 32]

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 7. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАЦІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

1. Система знань, навичок, вмінь, якостей особистості викладача як важливий аспект педагогічної майстерності.
  2. Педагогічна техніка як складова педагогічної майстерності.
  3. Психологічні особливості формування педагогічного такту.
- Література* [2; 4; 5; 8–10; 12–14; 22; 28; 29; 31; 33]

VI. Завдання для самостійної роботи студентів

ТЕМА 4. ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИМ ПРОЦЕСОМ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

1. Психологічне обґрунтування вибору параметрів для діагностики якості навченості студентів.
  2. Основні шляхи запобігання формалізму в оцінюванні навчальних досягнень студентів та ефективності діяльності викладача.
- Література* [4; 6; 8; 12; 13; 15; 22; 23; 26; 33; 35]

ТЕМА 5. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА

1. Психологічні особливості культурно-естетичної та спортивної діяльності студентів.
  2. Поняття та сутність самостійної роботи студентів, її психологічне значення.
  3. Психолого-педагогічний аналіз самостійної роботи в аудиторії.
  4. Навчальна та виробнича практика як види самостійної роботи студентів.
- Література* [2–4; 8; 12; 13; 15; 18; 22; 25; 29; 33; 35]

ТЕМА 7. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАЦІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

1. Психологічні особливості підготовки та проведення навчальних занять (лекцій, семінарів, практичних занять, іспитів тощо).
  2. Психологічні особливості діяльності колективу кафедри.
  3. Дослідження соціального статусу викладача в колективі. Дослідження соціально-психологічного клімату у викладацькому колективі.
- Література* [2; 4; 5; 8–10; 12–14; 22; 28; 29; 31; 33]

ТЕМА 8. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ВИМОГИ ДО ОСОБИСТОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

1. Психолого-педагогічний аналіз педагогічних здібностей викладача та можливості розвитку.
2. Вимоги до рівня педагогічних вмінь, навичок та знань викладача.
3. Діагностування та оцінювання основних рейтингових показників особистості та ефективності праці викладача.

Література [2; 4; 5; 8–10; 12–14; 22; 28; 29; 31; 33]

ТЕМА 9. КУЛЬТУРА ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

1. Психологічні особливості розуміння викладачем особистості студента.
2. Роль викладача у створенні сприятливого клімату в студентській групі.

Література [2; 3; 12; 14; 15; 17; 20; 21; 23; 25]

ТЕМА 10. СПЕЦИФІКА ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

1. Основні функції психологічної служби у вищих навчальних закладах.
2. Умови ефективного функціонування психологічної служби у вищих навчальних закладах.

Література [4; 8; 20; 24; 26; 29]

ТЕМА 11. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

1. Основні напрями консультативної роботи психологічної служби у вищій школі консультування керівників з вирішення конфліктних проблем у колективах, оптимізації соціально-психологічного клімату.
2. Удосконалення стилю керівництва, розробки та прийняття управлінських рішень,
3. Удосконалення управлінського та педагогічного спілкування тощо;
4. Психологічне консультування з проблем оцінювання ефективності роботи вищого навчального закладу.

Література [4; 5; 20; 22; 24; 26; 29]

VII. Індивідуально-консультативна робота

Спільний Психолого-педагогічний аналіз ситуацій та труднощів студентів та розробка заходів щодо їх подолання і корекції.

VIII. Методики активізації процесу навчання

1. Методика активізації процесу навчання за допомогою різних типів зворотнього зв'язку, а саме: покрокового, відстроченого, прогностичного, когнітивного.

2. Метод “монолог винахідника”
3. Метод контрольних запитань
4. Метод морфологічного аналізу та синтезу за Ф. Цвіком
5. Метод “матриць варіантів” А. Моля
6. Навчальні моделі психологічних експериментів
7. Групова дискусія
8. Рольові ігри
9. Метод « мозкового штурму»

Х. Список літератури

Основна

1. Закон України “Про освіту”. – К, 2017.
2. Алексюк А. М. Педагогіка вищої школи: Курс лекцій: модульне навчання. — К., 2003.
3. Андреев В. И. Диалектика воспитания и самовоспитания творческой личности. — Казань, 2008.
4. Акопов Г. В. Социальная психология высшего образования. — Самара, 1993.
5. Битякова Н. Р. Психология личностного роста. — М., 1995.
6. Барановська Л. В. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посібн. / Л. Барановська. — К. : НАУ, 2015. — 240 с.
7. Вергасов В. М. Активизация познавательной деятельности студентов в высшей школе. — К.: Выща шк., 1985.
8. Галузінський В. М., Євнух М. Б. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні: Навч. посіб. — К., 1995.
9. Гірник А. М. Основи психопедагогіки. — К.: Вид-во КВГУ, 1996.
10. Дуткевич Т.В., Максимчук Н.П. Психологія вищої школи (курс лекцій): Навчальний посібник. — Кам’янець-Подільський, 2010. — с. 123.
11. Долженко О. В., Шатуновский В. Л. Современные методы и технологии обучения в техническом вузе: Метод. пособие. — М.: Высш. шк., 2010
12. Дробязко П. І. Українська національна школа: вимоги і сучасність: Посібник. — К.: ВЦ “Академія”, 1997.
13. Дьяченко М. И., Кандыбович Л. А. Психология высшей школы. – Минск, 2007
14. Дьяченко М.И. Психология высшей школы: Учеб. пособие / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович, С.Л. Кандыбович. – Мн.: Харвест, 2006. – 416 с.
15. Зязюн І. А., Сагач Г. М. Краса педагогічної дії: Навч. посіб. для вчителів, студентів середніх та вищих навчальних закладів, аспірантів. — К.: Українсько-Фінський інститут менеджменту і бізнесу, 1997.
16. Ильястов И. И. Структура и процесс учения. — М., 1986.
17. Кочубей А.В., Якубовська С.С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі. Посібник. – Рівне: НУВГП, 2016. –281 с.
18. Козаков В. А. Самостоятельная работа студентов. — К.: УМК ВО, 1989.
19. Куписевич Ч. Основы общей диалектики. — М.: Высш. шк., 1986.
20. Кукосян О. Г. Профессиональные особенности межличностного познания // Вопр. психологии межличностного познания. — Краснодар, 2005. — С. 100–113.

21. Лучшие психологические тесты для профотбора и профориентации. — Петрозаводск, 1991.
22. Коломінський Н. Л. Психологія менеджменту в освіті. — К.: МАУП, 2000.
23. Машенко Н. І. Основи педагогіки і психології вищої школи: Курс лекцій / Н.І. Машенко. - 2-е вид., доп. й перероб. – Кременчук, 2006. – 272 с.
24. Методичні вказівки до семінарських занять та самостійного вивчення з дисципліни «Психологія вищої школи» для студентів спеціальності 011 «Науки про освіту», спеціалізації «Педагогіка вищої школи» денної форми навчання / С.С. Якубовська. – Рівне: НУВГП, 2017 - 22 с
25. Педагогіка і психологія вищої школи: навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни / Державна податкова адміністрація України; Національна академія держ. податкової служби України / Л.М. Петренко (уклад.). — Ірпінь, 2007. — 78с.
26. Панок В. Г. Концепція національної соціально-психологічної служби: Педагогіка і психологія // Вісн. АПН. — 1994.
27. Подоляк Л.Г. Юрченко В.І. Психологія вищої школи. Підручник. 2-е вид.-К.: Каравела, 2008. - 352 с.

Додаткова

28. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки: Навчальний посібник. — К.: Академвидав, 2005. — 520 с.
29. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В.Л. Ортинський — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 472 с.
30. Старовойтенко Е. Б. Духовное влияние как основа воспитания и саморазвития личности // Психол. журн. — 1992. — № 4.
31. Стоунс Э. Психопедагогика. — М., 1984.
32. Регуш Л. А. Наблюдение в практической психологии. — СПб., 2006.
33. Нісімчук А. С., Падалка О. С., Шпак О. Т. Сучасні педагогічні технології: Навч. посіб. — К.: Вид. центр “Освіта”, 2000.
34. Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность: В 2 т. — М., 2006.
35. Якутин В. А. Обучение как процесс управления. — Л., 2008.